

ECHO'S UIT HET VERLEDEN

*Verhalen over bekende figuren uit de
wereldgeschiedenis*

Echo's uit het verleden

Verhalen over bekende figuren uit de wereldgeschiedenis

©2026 Stefaan Van Laere

Uitgeverij Partizaan

ISBN 9789493453500

STEFAN VAN LAERE

ECHO'S UIT HET VERLEDEN

*Verhalen over bekende figuren uit de
wereldgeschiedenis*

UITGEVERIJ PARTIZAAN

www.partizaan.be

Inhoud

De val van een koning	6
Toetanchamon (ca. 1341–1323 v.Chr.)	6
De knoop die niemand loskreeg	24
Alexander de Grote (356–323 v.Chr.)	24
De gevangene die niet bang was	40
Julius Caesar (100–44 v.Chr.)	40
De paarden van de keizer	58
Wu Zetian (624–705)	58
De vrouw uit de bergen	76
Koningin Gudit (10e eeuw)	76
Het meisje dat niet wegging	94
Jeanne d’Arc (ca. 1412–1431)	94
De jongen die alles wilde begrijpen	112
Leonardo da Vinci (1452–1519)	112
De man die te veel zag	128
Galileo Galilei (1564–1642)	128
De vrouw die de weg kende	144
Sacagawea (ca. 1788–1812)	144
De vrouw die bleef zitten	162
Rosa Parks (1913–2005)	162

1. De val van een koning
Toetanchamon (ca. 1341-1323 v.Chr.)

2. De knoop die niemand loskreeg
Alexander de Grote (356-323 v.Chr.)

3. De gevangene die niet bang was
Julius Caesar (100-44 v.Chr.)

4. De paarden van de keizer
Wu Zetian (624-705)

5. De vrouw uit de bergen
Koningin Gudith (10e eeuw)

6. Het meisje dat niet wegging
Jeanne d'Arc (ca. 1412-1431)

7. De jongen die alles wilde begrijpen
Leonardo da Vinci (1452-1519)

8. De man die te veel zag
Galileo Galilei (1564-1642)

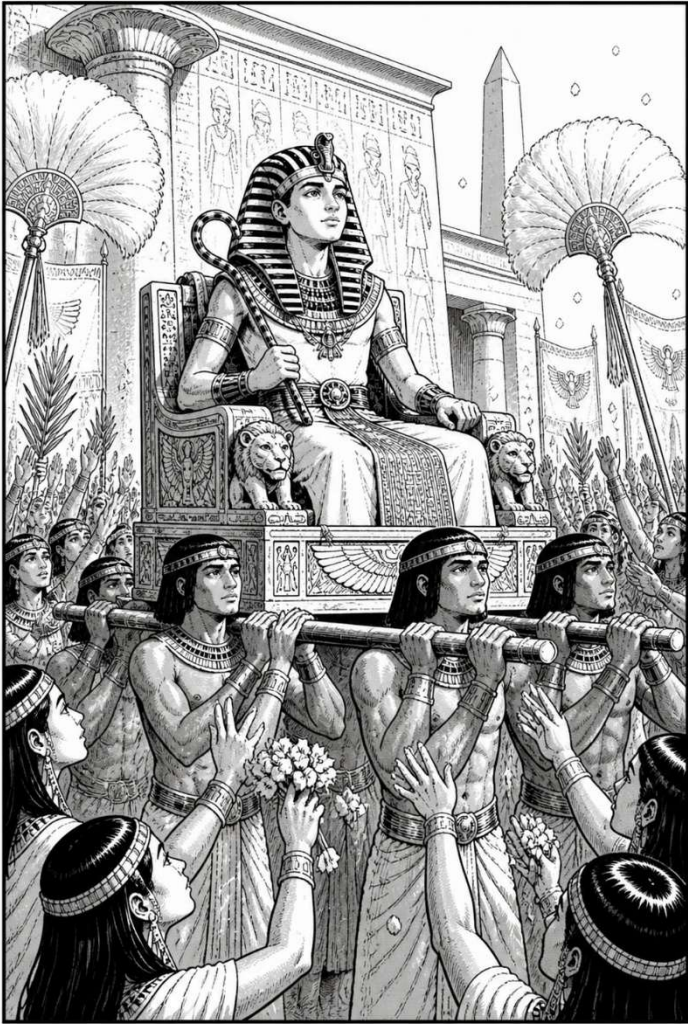

9. De vrouw die de weg kende
Sacagawea (ca. 1788-1812)

10. De vrouw die bleef zitten
Rosa Parks (1913-2005)

De val van een koning

Toetanchamon (ca. 1341–1323 v.Chr.)

De eerste zonnestralen gleden langs de muren van het paleis toen Toetanchamon wakker werd.

Het licht viel in lange stroken over de vloer en schoof langzaam omhoog langs de zuilen. De verf op de muren — rood, blauw en goud — kreeg een zachte glans. Figuren van goden en koningen leken tot leven te komen in het ochtendlicht.

Hij bleef nog even liggen.

Buiten klonk het zachte geroezemoes van de stad. Dienaren die zich verplaatsten. Water dat in kruiken werd gegoten. In de verte het geroep van een verkoper op de markt. Het gewone leven was al begonnen, nog vóór de hitte van de dag alles zou vertragen.

Hij draaide zich op zijn zij.

Zijn been voelde zwaar. Niet echt pijnlijk, maar ook niet helemaal goed. Dat gevoel kende hij. Het zat er al langer. Soms leek het weg, dan kwam het terug.

Hij zette zich recht.

Twee dienaren stonden meteen klaar. Ze hielpen hem zonder een woord te zeggen. Hun bewegingen waren geoeffend.

“De generaal wacht, majesteit,” zei één van hen zacht.

Toetanchamon knikte.

“Laat hem binnenkomen.”

Horemheb stapte de kamer binnen met rustige passen. Hij boog kort.

“Majesteit.”

Toetanchamon keek hem aan.

“Je bent vroeg.”

“De hitte zal snel toenemen,” zei Horemheb. “Het is beter om voor de middag te vertrekken.”

Toetanchamon liep naar het raam en keek uit over de stad.

Thebe lag voor hem. Tempels, huizen, binnenplaatsen. Smalle straten waar mensen zich al begonnen te verplaatsen. Vrouwen met kruiken, mannen met manden, kinderen die achter elkaar aan liepen.

Een hele wereld.

Zijn wereld.

Of dat dacht men toch.

“De jagers zijn klaar?” vroeg hij.

“Ze wachten op uw bevel.”

Er viel een korte stilte.

Toetanchamon legde zijn hand op de rand van het raam.

“Vandaag ga ik zelf rijden.”

Horemheb zei niets. Hij wist wat dat betekende.

“Dat is niet nodig,” zei hij uiteindelijk. “De mannen kunnen de jacht voor u uitvoeren.”

Toetanchamon draaide zich om.

“Ik ben farao. Ik beslis wat nodig is.”

Zijn stem klonk rustig, maar scherp.

Horemheb keek hem aan. Zijn gezicht bleef onbewogen.

“Zoals u wenst.”

Toetanchamon knikte.

“Laat de wagen klaarmaken.”

•

De binnenplaats van het paleis was al warm toen hij naar buiten kwam. De stenen hielden de warmte vast. De lucht trilde licht boven de grond. Dienaren liepen heen en weer. Soldaten stonden opgesteld langs de rand.

De paarden stonden klaar. Hun lichamen glansden in het licht. Hun spieren bewogen onder de huid. Ze voelden de spanning. Hun hoeven schraapten over de grond.

Toetanchamon liep naar zijn wagen.
Hij voelde de blikken van de anderen. Hij kende die blikken. Verwachting. Twijfel.
Hij legde zijn hand op het hout. Het voelde warm aan.
Hij plaatste zijn voet op de rand en hees zich omhoog.
Deze keer zonder aarzeling.
Hij bleef even staan. Recht.
Zoals het hoorde.
Horemheb sprong op zijn eigen wagen en gaf een kort teken.
De stoet kwam in beweging.

•

Ze reden de stad uit.
Langs tempels waar priesters bezig waren met hun rituelen. De geur van wierook hing zwaar in de lucht. Mensen bogen toen de farao passeerde.
De stenen maakten plaats voor zand. Het landschap werd open. Droog, met taai gras. Hier begon de echte wereld.
Een jager gaf een teken.
Toetanchamon hield zijn wagen stil en luisterde.
De wind ging door het gras. In de verte bewoog iets.
“Gazellen,” zei de jager.
Toetanchamon voelde zijn hart sneller slaan. Hij greep de leidsels.
“Vooruit.”
De paarden schoten weg. Het zand vloog op onder hun hoeven. De wagen schokte.
Voor hem bewoog de kudde. Snel. Licht.
Hij stuurde naar links.

De afstand werd kleiner. Zijn adem ging sneller. Hij voelde alles. De snelheid. De spanning. De kracht van de paarden.

Dit was anders dan het paleis. Hier besliste hij zelf. Of dat wilde hij geloven.

Hij stond recht in de wagen. Zijn blik op één dier.

Een gazelle die zich losmaakte van de groep.

Een fout.

Hij zag het.

Hij stuurde in de richting van het dier. De wagen kraakte, maar hield stand.

Hij greep naar zijn boog. Spande de pees. Richtte.

De wagen schokte. Zijn voet gleed even weg. Hij herstelde zich, maar het moment was voorbij. De gazelle sprong opzij.

Hij trok de leidsels harder aan. De paarden schrokken. De wagen kantelde.

De gazellen schoten uiteen.

Het dier dat hij had gekozen week af en nam een scherpe bocht. Zijn poten raakten nauwelijks de grond.

Toetanchamon volgde.

De snelheid nam toe. De wind sloeg tegen zijn gezicht. Zijn ogen traanden licht.

Hij richtte opnieuw.

De wagen schokte over een harde richel. Zijn lichaam werd opgetild en weer neergezet. Zijn linkerbeen gaf minder steun.

Hij liet de pijl los.

Te vroeg.

De pijl sloeg in het zand.

Hij klemde zijn kaken op elkaar.

Geen tijd om te denken.

De gazelle zigzagde. Het terrein werd ruwer. Kleine stenen, lage struiken.
Een andere jager kwam dichterbij. Hun blikken kruisten.
De man week terug.
Toetanchamon voelde een korte voldoening.
Hij spande opnieuw de boog, zijn armspieren trilden.
Maar op dat moment sprong de gazelle onverwacht omhoog.
Toetanchamon reageerde instinctief.
Hij trok de leidsels bruusk naar links.
Te bruusk.
De paarden schrokken. Hun lichamen draaiden sneller dan de wagen kon volgen.
Het linkerwiel raakte een harde steen.
Een droge klap.
De wagen helde over.
Toetanchamon verloor zijn evenwicht.
Zijn voet vond geen steun.
Zijn hand gleeed weg.
Hij viel.
Hij raakte de grond met zijn schouder, daarna met zijn heup. De lucht werd uit zijn longen gedrukt.
Hij bleef liggen.
Het geluid kwam in flarden terug. Hoefslagen.
Geschreeuw. Iemand die zijn naam riep.
Hij opende zijn ogen.
Het licht was fel.
De hemel was leeg en blauw.
Hij probeerde te bewegen. Zijn armen reageerden. Zijn vingers groeven zich in het zand.
Zijn been niet.
De pijn was scherp. Dieper dan verwacht.

Hij draaide zijn hoofd.
De wagen stond scheef. Eén wiel hing in de lucht. De paarden trokken nog aan het tuig.
Zijn boog lag verderop.
De gazelle was verdwenen.
Hij had verloren.
“Majesteit!”
Horemheb knielde naast hem.
“Ik ben er nog,” zei Toetanchamon.
Zijn stem klonk zwakker dan hij wilde.
“Niet bewegen,” zei Horemheb.
Toetanchamon keek naar zijn been.
Het lag scheef. De stof van zijn tuniek was gescheurd.
Donker bloed trok door het linnen.
Hij keek er even naar.
Toen weer naar Horemheb.
“Help me overeind.”
“Dat kan niet.”
“Toch.”
“Uw been is gebroken.”
“Ik weet het.”
Er viel een korte stilte.
De mannen hielden afstand.
Toetanchamon zag hun blikken.
Hij kende ze.
Ze hadden hem zo nog nooit gezien.
Niet als koning.
Als iemand die gevallen was.
Hij voelde iets opkomen.
Geen angst. Geen paniek.
Iets anders.
“Ik ga niet liggen wachten,” zei hij. “Help me overeind.”

Horemheb gaf een teken.
Twee mannen kwamen dichterbij.
Ze hielpen hem overeind.
De pijn schoot door hem heen tot in zijn tenen.
Maar hij gaf geen geluid.
Hij stond.
Dat was genoeg.
Voor nu.
“Breng me terug,” zei hij.

•

De terugtocht begon langzaam.
De draagbaar bewoog op het ritme van vier mannen. Elke
stap ging door zijn lichaam. De pijn zat dieper nu. Minder
scherp, maar zwaarder.
Hij hield zijn ogen open.
De lucht boven hem was fel en leeg. De zon stond hoger.
Zweet liep langs zijn slapen.
Horemheb liep naast hem.
Niet voorop. Niet achteraan.
Naast hem.
“Hoe ver nog?” vroeg Toetanchamon.
“Niet ver.”
“Je zegt dat te snel.”
“Dan zijn we er sneller.”
Een flauwe glimlach verscheen.
Ze reden langs velden waar water door smalle kanalen
stroomde. Mannen werkten gebogen. Toen ze de stoet za-
gen, knielden ze.
Eén man keek op.
Heel even.

Zijn blik bleef hangen op het verband.
Niet op het gezicht.
Toen boog hij alsnog.
Toetanchamon verloor even het bewustzijn.

•

De stad kwam dichterbij.
De muren van Thebe rezen op uit het stof. Wachters bogen
diep.
Geen trommels.
Geen geroep.
Alleen stilte.
In de straten stonden mensen. Sommigen hielden hun werk
vast. Anderen stonden stil.
Een kind wilde dichterbij komen, maar werd door ruwe
soldatenhanden teruggetrokken.
Toetanchamon keek naar het kind.
Wat zag het?
Een koning?
Of een jongen op een draagbaar?

•

In het paleis namen dienaren hem over.
De lucht was koeler. Schaduw viel over de vloer.
Panehsy, de arts, kwam meteen.
Hij bekeek het been.
“Het moet rechtgezet worden.”
“Doe het.”
Horemheb bleef bij de deur.
“U hoeft dit niet te zien.”

“Ik blijf.”
Toetanchamon keek hem aan.
Toen begon de arts.

•

De pijn was anders dan op het veld.
Daar was ze plots en fel.
Hier was ze traag.
Onvermijdelijk.
Panehsy werkte met vaste handen.
Toen het bot werd gezet, spande Toetanchamons lichaam
zich volledig op.
Zijn handen grepen de rand.
Zijn adem stakte.
Een kort geluid.
Niet luid.
Maar het was er.
Niemand zei iets.
Daarna werd het been ingepakt.
Toen het voorbij was, lag hij stil.
“Nu begint het wachten,” zei Panehsy.
“Hoe lang?”
“Lang genoeg.”
“Dat wordt mijn moeilijkste taak.”

•

De dagen kregen een traag ritme.
Hij werd geholpen bij alles.
Boodschappers kwamen en gingen.
Hij luisterde.

Hij merkte hoe vaak anderen spraken vóór hij dat deed.
Ay kwam regelmatig.
“De priesters zijn tevreden,” zei hij.
“Door wie?”
“Door de goden.”
“Of door de priesters?”
Ay glimlachte licht.
“Dat verschil is moeilijk te zien.”
“Voor u misschien niet.”
“Wij dienen hetzelfde doel.”
Wij.
Daar was het woord weer.

•

Horemheb kwam minder vaak, maar bleef langer.
“De grens is rustig.”
“Dat is goed.”
“Dat is zeldzaam.”
Hij keek naar het been.
“U zal binnenkort weer kunnen staan.”
“Geduld.”
Horemheb knikte.

•

Op een avond zat Toetanchamon rechtop.
Hij keek naar de muur. Daar stond hij afgebeeld. Sterk.
Onaantastbaar.
Hij keek naar zijn handen.
Nog steeds die van een jongen.
Hij dacht aan zijn naam.

Niet gekozen.
Hij dacht aan zijn vader.
Die had wel gekozen.
En alles verloren.
Wat was erger?

•

De weken gingen voorbij.
Zijn been genas.
Langzaam.
Maar er was iets veranderd.
Niet alleen in zijn lichaam.
In de blikken van anderen.
Voorzichtiger.
Afwachtend.
Hij zag het.
Hij voelde het ook.
Mensen spraken zachter wanneer hij binnenkwam.
Ze keken sneller weg.
Of bleven net iets te lang kijken.
Ze zochten naar een teken van zwakte.
Zonder woorden.
Op een ochtend werd hij wakker zonder pijn.
Hij bleef liggen.
Het licht viel zacht binnen.
Niet fel.
Niet dwingend.
Rustig.
Hij luisterde naar het paleis.
Voetstappen in de gang.
Een stem in de verte.

Water dat werd uitgegoten.
Alles ging door.
Hij dacht aan de jacht.
Aan de gazelle.
Aan dat ene moment.
Het ogenblik waarop hij dacht dat hij alles zelf bepaalde.
Hij glimlachte.
Kort.
Een koning reed niet alleen.
Hij werd gedragen.
Door mensen.
Door woorden.
Door verwachtingen.
Door keuzes die vaak al gemaakt waren.
Hij ademde langzaam in.
En weer uit.
Voor het eerst voelde hij geen drang om recht te komen.
Geen behoefte om iets te bewijzen.
Alleen rust.
Hij sloot zijn ogen.
Buiten ging de stad verder.
Binnen werd het stil.

Toetanchamon leefde ongeveer van 1341 tot 1323 voor Christus en werd farao toen hij nog een kind was, waarschijnlijk rond zijn negende levensjaar.

Hij was de zoon van Achnaton, die het geloof in Egypte sterk had veranderd door de traditionele goden te vervangen door de zonnescijf Aton. Deze verandering zorgde voor onrust in het land.

Tijdens de regering van Toetanchamon keerden de oude goden terug. Tempels werden heropgebouwd en rituelen hersteld. Omdat hij jong was, werd hij sterk beïnvloed door raadgevers zoals Ay en generaal Horemheb.

Hij stierf op jonge leeftijd, rond zijn achttiende of negentiende jaar. De precieze oorzaak van zijn dood is niet zeker, maar men vermoedt dat ziekte en een verwonding aan zijn been een rol speelden.

Zijn graf werd in 1922 ontdekt door de archeoloog Howard Carter. Het was bijna volledig intact en bevatte een grote rijkdom aan voorwerpen. Daardoor werd Toetanchamon een van de bekendste farao's uit de geschiedenis.

Wereld van toen

Egypte in de tijd van Toetanchamon

Toen Toetanchamon leefde, zag Egypte er helemaal anders uit dan vandaag. Grote delen van het land bestonden uit droge woestijn waar bijna niets groeide. Maar langs de rivier de Nijl lag smalle, donkere grond waarop mensen graan, groenten en fruit konden kweken.

De Nijl was het hart van Egypte.

Elk jaar overstroomde de rivier een stukje van het land. Daarna bleef vruchtbare modder achter waarin boeren konden zaaien. Zonder de Nijl had bijna niemand in Egypte kunnen leven.

De meeste mensen waren arm. Ze woonden in huizen van leemsteen met platte daken. Binnen was het vaak warm en donker. Kinderen hielpen al jong mee op het land of bij het verzorgen van dieren.

Maar farao's leefden totaal anders.

Toetanchamon woonde in grote paleizen met zuilen, tuinen en kleurrijke muren vol schilderijen. Dienaren brachten eten en drank rond terwijl muzikanten speelden. De farao werd niet alleen gezien als koning, maar ook als iemand die dicht bij de goden stond.

Godsdienst was overal aanwezig in Egypte.

Mensen geloofden dat er na de dood een nieuw leven begon. Daarom werden belangrijke personen gemummificeerd. Hun lichamen werden zorgvuldig bewaard in graven vol goud, juwelen, beelden en voedsel voor het leven na de dood.

Ook dieren waren belangrijk.

Katten werden bewonderd en beschermd. Krokodillen leefden in de Nijl en maakten het vissen soms gevaarlijk. In de woestijn kwamen slangen en scorpioenen voor.

Reizen ging meestal te voet of met boten op de Nijl. Wegen waren er bijna niet. Grote stenen voor tempels en piramides werden vaak met schepen vervoerd.

Egypte was in die tijd een machtig rijk. Soldaten bewaakten de grenzen en handelaars trokken naar verre landen om hout, goud en kostbare stenen te halen.

Toen Toetanchamon stierf, was hij nog erg jong. Toch werd zijn graf gevuld met enorme rijkdommen.

Meer dan drieduizend jaar later vonden archeologen zijn graf bijna helemaal intact terug.

Daardoor weten we vandaag nog altijd verrassend veel over het leven in het oude Egypte.

Wist je dat?

- *Toetanchamon werd farao toen hij ongeveer negen jaar oud was.*
- *Zijn beroemde gouden dodenmasker weegt meer dan tien kilo.*
- *Egyptenaren schreven met hiërogliefen, kleine tekens en figuren.*
- *Veel mensen in Egypte droegen witte linnen kleren omdat het zo warm was.*
- *Sommige graven kregen verborgen gangen om grafrovers te misleiden.*